

ZAKON O ODUZIMANJU NEZAKONITO STEČENE IMOVINE KRIVIČNIM DJELOM FBiH

Službene novine FBiH 71/14

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

(1) Ovim zakonom se uređuju: uvjeti i postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u Federaciji Bosne i Hercegovine, upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom i osnivanje nadležnog organa za upravljanje oduzetom imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(2) U smislu odredbe iz stava 1. ovog člana postupak se odnosi na:

- (a) postupak utvrđivanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,
- (b) postupak osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i
- (c) postupak izvršenja odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(3) Odredbe drugih zakona kojima se uređuje utvrđivanje, osiguranje oduzimanja, izvršenje odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i upravljanje oduzetom imovinom primjenjuju se samo ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Član 2.

(1) Niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom.

(2) Sva imovina koja je trajno oduzeta prema odredbama ovog zakona postaje vlasništvo Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Prilikom postupanja po odredbama ovog zakona sud i drugi organi koji primjenjuju ovaj zakon su tokom trajanja cijelog postupka za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom dužni voditi računa o ostvarenju prava osoba oštećenih krivičnim djelom, te se starati o zaštiti prava trećih osoba.

(4) Odredbe Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10 i 8/13, u daljnjem tekstu: ZKPFBIH) i Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10 i 42/11, u daljnjem tekstu: KZFBiH), koje se odnose na podneseni imovinsko-pravni zahtjev koji isključuje oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, u potpunosti se primjenjuju tokom postupanja nadležnih institucija po odredbama ovog zakona.

(5) Po ovom zakonu postupa se na osnovu prijedloga tužioca.

(6) U slučaju da tužilac u postupku koji se vodi po ovom zakonu ne podnese prijedlog za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, sud će po službenoj dužnosti donijeti odluku o oduzimanju te koristi.

Član 3.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se u postupcima za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima propisanim KZFBiH za koja se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna.

II. ZNAČENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU

Član 4.

(1) Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) imovina predstavlja stvari i prava koja je stekao učinilac krivičnog djela ili povezana osoba, a obuhvata sve stvari i prava koja mogu biti predmet izvršenja te posebno nekretnine i pokretnine, potraživanja, poslovne udjele, vrijednosne papire, novac, umjetnine, plemenite metale i drago kamenje u vlasništvu, posjedu ili pod kontrolom učinioca krivičnog djela ili povezane osobe;
- b) imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, u skladu s ovim i drugim zakonom, jeste svako povećanje ili sprečavanje smanjenja imovine koja potiče od krivičnog djela;
- c) vlasnik je počinitelj protivpravnog djela ili s njim povezana osoba;
- d) povezana osoba je: podstrekač ili pomagač u krivičnom djelu; pravni sljedbenik počinioca i saučesnika u krivičnom djelu ili druge fizičke ili pravne osobe za koje sud utvrdi da su na njih prenesene stvari ili prava koja predstavljaju imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom a da to prenošenje nije bilo u dobroj vjeri;
- e) treća osoba je osoba koja tvrdi da u pogledu imovine koja je predmet postupanja po ovom zakonu ima pravo koje sprečava njegovu primjenu i traži da se osiguranje ili izvršenje proglašeno nedopuštenim;
- f) predlagač osiguranja je nadležni tužilac;
- g) protivnik osiguranja je optuženi i povezana osoba;
- h) oduzimanjem se smatra privremeno ili trajno oduzimanje imovine pribavljene krivičnim djelom;
- i) agencija je Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom;
- j) poseban postupak za oduzimanje imovinske koristi opisan je u čl. 5., 6. i 7. ovog zakona i provodi se u izuzetnim slučajevima propisanim ovim zakonom;
- k) stranke u postupku oduzimanja imovinske koristi stečene krivičnim djelom, u procesnim situacijama vođenja posebnog postupka su po ovom zakonu tužilac i vlasnik;
- l) ostali izrazi koji su korišteni u ovom zakonu definirani su ZKPFBiH, Zakonom o parničnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 53/03, 73/05 i 19/06), Zakonom o stečajnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/03, 32/04 i 42/06) i Zakonom o izvršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09 i 35/12).

III. POSTUPAK ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI

1. Pokretanje posebnog postupka za oduzimanje imovinske koristi

Član 5.

(1) Poseban postupak za oduzimanje imovinske koristi prema odredbama ovog zakona vodi se kada postoji osnovana sumnja da je učinjenjem krivičnog djela pribavljena imovinska korist, a nisu ispunjeni uvjeti za vođenje krivičnog postupka zbog:

- a) smrti osumnjičenog ili optuženog ili
  - b) bjekstva osumnjičenog ili optuženog, a prijete opasnost od nastupanja zastare krivičnog gonjenja.
- (2) U slučajevima iz stava 1. ovog člana tužilac će podnijeti zahtjev kod nadležnog suda za pokretanje posebnog postupka za oduzimanje imovinske koristi.
- (3) Zahtjev iz stava 2. ovog člana sadrži obrazloženje postojanja procesnih prepreka koje su takve prirode da se ne može voditi redovni postupak za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.
- (4) O zahtjevu tužioca iz stava 2. ovog člana rješenjem odlučuje sud koji bi bio nadležan za suđenje u krivičnom postupku za krivično djelo iz kojeg je pribavljena imovinska korist.
- (5) Stranke imaju pravo na žalbu protiv rješenja iz stava 4. ovog člana o kojoj odlučuje vijeće istog suda sastavljeno od trojice sudija.

(6) Nakon pravomoćnosti rješenja iz stava 4. ovog člana kojim je pokrenut poseban postupak za oduzimanje imovinske koristi tužilac će tom sudu podnijeti prijedlog za oduzimanje imovinske koristi.

(7) Prijedlog iz stava 6. ovog člana sadrži: podatke o osobi od koje se oduzima imovinska korist, opis i zakonski naziv krivičnog djela, podatke ili opis imovine koju treba oduzeti, dokaze o imovini koja je predmet oduzimanja a do kojih se došlo provođenjem finansijske istrage, dokaze o zakonitim prihodima te osobe, okolnostima koje ukazuju na postojanje očigledne nesrazmjere između imovine i prihoda te osobe i razloge koji opravdavaju

potrebu za trajnim oduzimanjem imovine. Prijedlog protiv povezane osobe sadrži dokaze da je naslijedio imovinu pribavljenu krivičnim djelom, a prijedlog protiv treće osobe dokaze da je imovina stečena izvršenjem krivičnog djela prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti u cilju onemogućavanja oduzimanja.

(8) Ako drukčije nije propisano ovim zakonom, sud tokom posebnog postupka iz stava 1. ovog člana shodno primjenjuje odredbe ZKPFBiH.

(9) U slučaju da osumnjičeni ili optuženi koji se nalazio u bjekstvu, a protiv kojeg je pokrenut poseban postupak iz stava 1. ovog člana, prije pravomoćnog okončanja tog postupka postane dostupan sud pred kojim se vodio taj postupak pozvat će ga radi ispitivanja i predlaganja dokaza u svoju korist.

Član 6.

(1) Nakon pravomoćnosti rješenja iz člana 5. stav 4. Ovog zakona, kojim je odlučeno da će se provesti poseban postupak za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, sud može nakon podnošenja prijedloga iz člana 5. stav 7. ovog zakona održati pretpretresno ročište radi razmatranja pitanja važnih za glavno ročište za oduzimanje imovinske koristi po odredbama ovog zakona.

(2) Na glavnom ročištu posebnog postupka sud će izvoditi dokaze i prema potrebi ispitati povezanu osobu kako bi utvrdio da li je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom i šta čini imovinsku korist. Nakon što okonča dokazni postupak sud će:

a) donijeti presudu kojom utvrđuje da je imovinska korist pribavljena protivpravnim djelom koje sadrži zakonske elemente krivičnog djela,

b) utvrditi sastav, odnosno vrijednost imovinske koristi, tačnije koje stvari i prava predstavljaju imovinsku korist pribavljenu protivpravnim djelom i njihovu novčanu protuvrijednost,

c) utvrditi da te stvari ili prava postaju vlasništvo, odnosno imovina Federacije Bosne i Hercegovine,

d) naložiti povezanom licu da Federaciji Bosne i Hercegovine odmah preda određene stvari, odnosno na nju prenese određena prava ako ona već nisu prešla na Federaciju Bosne i Hercegovine, ili da isplati njihov novčani iznos srazmjeran pribavljenoj imovinskoj koristi u roku 15 dana od dana pravomoćnosti presude,

e) odrediti da se u javnim knjigama ili registru koji se vode kod nadležnih organa izvrši upis prava vlasništva u korist Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Postupak prema st. 1. i 2. ovog člana vodi se prema odgovarajućim pravilima krivičnog postupka. Za donošenje presude iz stava 2. ovog člana isključivo je nadležan sud koji bi bio nadležan za vođenje krivičnog postupka za krivično djelo kojim je pribavljena imovinska korist.

(4) Ako osumnjičeni ili optuženi iz stava 2. ovog člana, odnosno povezana osoba sama ne uzme branioca, sud će im postaviti branioca po službenoj dužnosti, odnosno odrediti staratelja imovine u slučaju smrti osumnjičenog ili optuženog.

(5) Ako sud ne utvrdi da je osumnjičeni ili optuženi počinio protivpravno djelo i pribavio imovinsku korist ili je imovinska korist obuhvaćena dosuđenim imovinskopравnim zahtjevom, sud će postupiti prema odredbi člana 11. st. 2. i 3. ovog zakona.

(6) Protiv presude iz stava 2. ovog člana stranke imaju pravo žalbe neposredno višem sudu.

(7) Nakon pravomoćnosti presude iz stava 2. ovog člana sud će je dostaviti Agenciji na daljnji postupak.

Član 7.

- (1) Prijedlog tužioca za pokretanje posebnog postupka iz člana 5. stava 3. ovog zakona ne podliježe zastari.
- (2) Ako prije potvrđivanja optužnice ili tokom trajanja krivičnog postupka dođe do njegove obustave ili prekida zbog smrti ili bjekstva osumnjičenog ili optuženog, a postoji osnovana sumnja da je pribavljena imovinska korist krivičnim djelom, poseban postupak za oduzimanje te koristi po ovom zakonu nastavit će se na zahtjev tužioca.
- (3) Tužilac je dužan podnijeti zahtjev iz stava 2. ovog člana, te prikupljati dokaze i izviđati okolnosti koje su važne za utvrđivanje pribavljene imovinske koristi.
- (4) Podnošenjem zahtjeva za pokretanje postupka po ovom zakonu prekida se rok zastare.

B. Finansijska istraga

Član 8.

- (1) Ako je to potrebno za sveobuhvatno utvrđivanje stvarnog porijekla, vrijednosti i strukture imovinske koristi za koju postoje osnovi sumnje da je pribavljena krivičnim djelom, nadležni tužilac može izdati naredbu za provođenje finansijske istrage.
- (2) Ako drukčije nije propisano ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o krivičnom postupku koje uređuju uvjete i načine provođenja pojedinih radnji koje po svojoj svrsi i sadržaju čine radnje finansijske istrage.
- (3) Svi organi vlasti i institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine, posebno organi unutrašnjih poslova u kantonima i Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Finansijska policija Federacije Bosne i Hercegovine, Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine, Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine i Registar vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine će, u okviru svojih nadležnosti, postupati u skladu sa nalogima tužioca koji je donio naredbu o provođenju finansijske istrage na osnovu ovog zakona.

Član 9.

- (1) Cilj finansijske istrage je prikupljanje svih dokaza koji ukazuju na obim, iznos, vrstu, stvarnu vrijednost i druge okolnosti u vezi sa zakonitim приходima osumnjičenog ili optuženog, odnosno povezane osobe, njihovim troškovima života i stvarnim mogućnostima zakonitog sticanja imovine za koju postoje osnovi sumnje da je pribavljena krivičnim djelom.
- (2) O rezultatima provedenih mjera i radnji institucija koja je dobila naredbu tužioca iz stava 1. ovog člana sačinjava izvještaj u kojem se navode svi podaci i informacije do kojih se došlo tokom finansijske istrage. Uz izvještaj se prilažu svi prikupljeni dokazi, isprave, službene zabilješke i drugi materijali koji mogu poslužiti kao izvor saznanja za tužioca.
- (3) Izvještaj iz stava 2. ovog člana dostavlja se tužiocu koji je donio naredbu iz člana 8. ovog zakona najkasnije u roku tri mjeseca od dana dostavljanja naredbe na postupanje. Ako se finansijska istraga ne završi u roku šest mjeseci od donošenja naredbe o provođenju finansijske istrage, potrebne mjere da bi se ova istraga okončala poduzet će kolegij tužilaštva.
- (4) Ako je za realizaciju naredbe o provođenju finansijske istrage potrebno poduzimati radnje dokazivanja, primijenit će se odgovarajuće odredbe Zakona o krivičnom postupku.
- (5) Sve dokaze do kojih se došlo provođenjem finansijske istrage postupajući tužilac može koristiti u redovnom ili posebnom postupku za oduzimanje imovinske koristi.
- (6) Tužilac će naredbom obustaviti finansijsku istragu ako se ustanovi da nema dovoljno dokaza da su osumnjičeni ili optuženi, odnosno povezana osoba pribavili imovinsku korist iz krivičnog djela.
- (7) Protiv odluke tužioca iz prethodnog stava ovog člana moguće je uložiti pritužbu uredu glavnog tužioca.
- (8) Tužilac može ponovo otvoriti finansijsku istragu ako se dobiju nove činjenice i okolnosti koje

ukazuju da postoje osnovi sumnje da su osumnjičeni ili optuženi, odnosno povezana osoba pribavili imovinsku korist iz krivičnog djela.

(9) Tužilac okončava finansijsku istragu kada nađe da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podnijeti prijedlog za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom po odredbama ovog zakona.

C. Postupanje suda u redovnom postupku za oduzimanje imovinske koristi

Član 10.

(1) Imovinsku korist pribavljenju krivičnim djelom utvrđuje sud svojom presudom kojom je optuženi oglašen krivim.

(2) Presuda iz stava 1. ovog člana donosi se na osnovu prijedloga za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom koji podnosi nadležni tužilac prilikom podizanja optužnice.

(3) Prijedlog iz stava 2. ovog člana sadrži: podatke o osobi od koje se oduzima imovinska korist, opis i zakonski naziv krivičnog djela, podatke ili opis imovinske koristi koju treba oduzeti, dokaze o imovini koja je predmet oduzimanja a do kojih se došlo provođenjem finansijske istrage, dokaze o zakonitim приходima te osobe i okolnostima koje ukazuju na postojanje očigledne nesrazmjere između imovine i prihoda tog lica. Prijedlog protiv povezane osobe sadrži dokaze da je naslijedila imovinu pribavljenju krivičnim djelom, a prijedlog protiv treće osobe dokaze da je imovina stečena izvršenjem krivičnog djela prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti radi onemogućavanja oduzimanja.

(4) Sud će presudom iz stava 1. ovog člana oduzeti i imovinsku korist pribavljenju krivičnim djelom za koju tužilac pruži dovoljno dokaza da se opravdano vjeruje da je takva imovinska korist pribavljena izvršenjem krivičnog djela, a počinitelj nije pružio dokaze da je korist pribavljena zakonito.

(5) Dio izreke presude iz stava 1. ovog člana koji se odnosi na utvrđivanje i oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom mora biti obrazložen.

(6) Protiv presude iz stava 1. ovog člana stranke imaju pravo žalbe neposredno višem sudu.

(7) Nakon pravomoćnosti presude iz stava 1. ovog člana sud će je dostaviti Agenciji na nadležno postupanje.

Član 11.

(1) Presudom suda kojom se optuženi oglašava krivim se, također, utvrđuje:

a) koje stvari ili prava predstavljaju imovinsku korist pribavljenju krivičnim djelom i njihovu novčanu protuvrijednost,

b) da te stvari i prava postaju vlasništvo, odnosno imovina Federacije Bosne i Hercegovine,

c) da optuženi ili povezane osobe moraju odmah predati Federaciji Bosne i Hercegovine određene stvari, odnosno na nju prenijeti određena prava, ako ona već nisu prešla na Federaciju Bosne i Hercegovine, ili isplatiti njihov novčani iznos koji je srazmjeran

pribavljenoj imovinskoj koristi u roku 15 dana od dana pravomoćnosti presude,

d) da se u javnim knjigama ili registrima koji se vode kod nadležnih organa izvrši upis prava vlasništva u korist Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Ako sud odbije prijedlog tužioca za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, podaci iz spisa dostavit će se Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine na daljnje postupanje.

(3) Ako optuženi nije oslobođen optužbe, a dosuđen je imovinsko-pravni zahtjev, primijenit će se odgovarajuće odredbe ZKPFBiH i KZFBiH.

Član 12.

(1) Ako su nastupile pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, to ne utiče na odredbe ovog zakona.

(2) Federacija Bosne i Hercegovine je:

- a) razlučni povjerilac u pogledu ostvarivanja novčanih potraživanja iz odluka donesenih prema odredbama ovog zakona koje su bile osigurane prema odredbama ovog zakona, ako je to osiguranje određeno na stvarima ili pravima upisanim u javnu knjigu ili registar,
- b) izlučni povjerilac u pogledu predmeta koji su njena imovina na osnovu odredaba ovog zakona.

Član 13.

(1) Tokom trajanja postupka za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom po ovom zakonu, sud može narediti državnim organima, bankama, finansijskim institucijama i drugim pravnim i fizičkim licima dostavljanje podataka i informacija neophodnih za donošenje odluka po ovom zakonu.

(2) Ako je potrebno, sud može narediti pravnim i fizičkim licima iz stava 1. ovog člana da dostave izvještaj u vezi sa utvrđivanjem činjenica potrebnih za donošenje odluka po ovom zakonu.

(3) Sva pravna i fizička lica kojima je naredbom suda iz stava 1. ovog člana naređeno postupanje - postupat će sa naročitom hitnošću.

(4) U naredbi za dostavljanje podataka i informacija iz stava 1. ovog člana sud određuje rok u kojem se ona mora izvršiti, koji ne može biti duži od mjesec dana.

(5) Za neizvršavanje naredbe iz stava 1. ovog člana u postavljenom roku ili nepotpuno izvršavanje naredbe sud može svojim rješenjem kazniti pravno lice novčanom kaznom u iznosu do 200.000,00 KM, a fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu ili državnom organu novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 50.000,00 KM. Ako fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu kojem je izrečena ova kazna i nakon toga ne postupi po naredbi suda, može biti kažnjeno kaznom zatvora do izvršenja naredbe, a najduže tri mjeseca.

(6) Protiv rješenja iz stava 5. ovog člana može se izjaviti žalba neposredno višem sudu koja ne odgađa njegovo izvršenje.

(7) Za neizvršavanje naredbe suda iz stava 1. ovog člana osumnjičeni i optuženi ne mogu biti kažnjeni.

Član 14.

(1) Ako sud utvrdi u toku postupka koji se vodi prema odredbama ovog zakona da su krivičnim djelom pribavljeni predmeti koji se po KZFBiH moraju oduzeti, donijet će rješenje o oduzimanju tih predmeta.

(2) Ako Zakonom nije drukčije propisano, rješenje iz stava 1. ovog člana donosi sud pred kojim se vodio postupak nakon što je postupak završen ili obustavljen. Protiv ovog rješenja je dozvoljena žalba o kojoj odlučuje neposredno viši sud.

Član 15.

Prilikom donošenja presude o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom po ovom zakonu, sud neće priznati kao troškove sredstva uložena u pripremanje, počinjenje, saučesništvo ili prikrivanje krivičnog djela.

D. Osiguranje oduzimanja imovinske koristi

Član 16.

(1) U postupku osiguranja privremenom mjerom po ovom zakonu pretpostavlja se postojanje opasnosti da potraživanja Federacije Bosne i Hercegovine u pogledu oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom neće moći biti ostvarena ili da će njihovo ostvarenje biti otežano ako privremena mjera ne bude određena.

(2) Osiguranje iz stava 1. ovog člana može se odrediti i prije nego što je osumnjičenom, optuženom ili povezanom licu omogućeno da se izjasni o prijedlogu tužioca za određivanje mjera osiguranja.

Član 17.

(1) U cilju osiguranja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom, tužilac može u toku ili nakon okončanja krivičnog postupka ili kada nisu ispunjeni uvjeti za vođenje krivičnog postupka zbog okolnosti iz člana 5. stav 1. ovog zakona, predložiti osiguranje bilo kojom privremenom mjerom kojom se najefikasnije može postići svrha osiguranja.

(2) Osiguranje imovinske koristi iz stava 1. ovog člana može se odrediti:

a) zabranom otuđenja i opterećenjem nekretnine ili stvarnih prava upisanih na nekretnini, uz zabilježbu zabrane u zemljišnim knjigama, oduzimanjem nekretnine i njenim povjeravanjem na čuvanje i upravljanje Agenciji,

b) zabranom osumnjičenoj, optuženoj ili povezanoj osobi da otuđi, sakrije, optereti ili raspolaže pokretnom imovinom, oduzimanjem i povjeravanjem tih stvari na čuvanje Agenciji,

c) oduzimanjem gotovog novca i vrijednosnih papira, te njihovom predajom Agenciji,

d) zabranom dužniku osumnjičene, optužene ili povezane osobe da im dobrovoljno ispuni svoju obavezu, te zabranom osumnjičenoj, optuženoj ili povezanoj osobi da primi ispunjenje te obaveze, odnosno da raspolažu svojim potraživanjima,

e) nalogom banci ili drugom pravnom licu da osumnjičenoj, optuženoj ili povezanoj osobi uskrati da na osnovu njihovog naloga izvrši isplatu novčanih sredstava sa njihovog računa u vrijednosti za koju je određena privremena mjera,

f) zabranom otuđenja ili opterećenja dionica, vrijednosnih papira, udjela u fondovima, udjela ili poslovnog udjela uz zabilježbu zabrane kod Registra vrijednosnih papira Federacije Bosne i Hercegovine, Registru privrednih društava, zabranom korištenja ili raspolaganja pravima po osnovu takvih dionica, vrijednosnih papira, udjela u fondovima, udjela ili poslovnih udjela, njihovim povjeravanjem na upravljanje Agenciji ili postavljanjem privremene uprave u društvu,

g) zabranom dužniku osumnjičene, optužene ili povezane osobe da im preda stvari, prenese pravo ili obavi drugu novčanu transakciju.

(3) O prijedlogu tužioca za određivanje privremenih mjera iz stava 1. ovog člana rješenjem odlučuje sud koji bi bio nadležan za suđenje u krivičnom postupku za krivično djelo iz kojeg je pribavljena imovinska korist koja je predmet osiguranja. Ovo rješenje mora sadržavati i tačno vrijeme na koje je privremena mjera određena, nakon čega sud u zavisnosti od ishoda krivičnog postupka ili posebnog postupka za oduzimanje imovinske koristi donosi rješenje o produženju privremene mjere ili rješenje o ukidanju privremene mjere.

(4) Rješenje kojim se određuju mjere osiguranja do podizanja optužnice donosi sudija za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice do njenog potvrđivanja sudija za prethodno saslušanje, a nakon potvrđivanja optužnice, sudija pojedinac ili vijeće krivičnog odjeljenja suda u skladu sa ZKPFBiH, najkasnije u roku sedam radnih dana od dana podnošenja prijedloga tužioca iz stava 1. ovog člana.

(5) Ako se radi o prijedlogu za osiguranje oduzimanja imovinske koristi koji se podnosi u okviru posebnog postupka iz člana 5. ovog zakona, o njemu odlučuje sud koji bi bio nadležan za suđenje u krivičnom postupku za krivično djelo iz kojeg je pribavljena imovinska korist.

(6) Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba neposredno višem sudu u roku tri dana

od dana njegovog dostavljanja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(7) Izvršenje rješenja iz stava 3. ovog člana provodi sud, Agencija ili drugi organ određen Zakonom.

(8) Rješenje iz stava 3. ovog člana dostavlja se sudu, Agenciji ili drugom organu nadležnom za njegovo izvršenje odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana nakon dana donošenja rješenja.

(9) Postupak izvršenja rješenja iz stava 3. ovog člana smatra se hitnim.

Član 18.

(1) Ako je privremenu mjeru potrebno upisati u javne knjige, javne registre ili registre, odluka suda će sadržavati i nalog za upis privremene mjere u javne knjige, javne registre ili registre.

(2) Ako je privremenu mjeru potrebno brisati iz javnih knjiga, javnih registara ili registara, odluka suda će sadržavati i nalog za brisanje privremene mjere u javnim knjigama, javnim registrima ili registrima.

(3) U postupku iz st. 1. i 2. ovog člana ne naplaćuju se takse, osim u slučajevima kada se upis i brisanje privremene mjere vrši u registru za što se iz sredstava prikupljenih prodajom oduzete imovine prema odredbama ovog zakona plaća naknada utvrđena posebnim propisima.

Član 19.

Pravni posao kojim protivnik osiguranja nakon upisa privremene mjere u javnu knjigu ili registar raspolaže stvarima ili pravom koje je predmet osiguranja, nema pravnog djelovanja.

Član 20.

(1) Ako je prijedlog iz člana 17. stav 1. ovog zakona podnesen u slučajevima kada nisu ispunjeni uvjeti za vođenje krivičnog postupka zbog okolnosti iz člana 5. stav 1. ovog zakona, osiguranje privremenom mjerom ukinut će se ako u roku dvije godine od dana kada je ta mjera određena ne bude određena rasprava za odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu ili podnesen zahtjev iz člana 5. stav 2. ovog zakona.

(2) Privremena mjera se može ukinuti ili zamijeniti drugom prije isteka vremena na koje je ona određena ili prije isteka roka iz stava 1. ovog člana, ako sud na prijedlog protivnika osiguranja utvrdi da ona nije potrebna ili da se osiguranje može postići drugom privremenom mjerom, te ako protivnik osiguranja ili treća osoba položi jemstvo. Jemstvo se uvijek daje u gotovom novcu, a izuzetno u stvarima ili pravima koja se, po ocjeni suda, mogu unovčiti u kratkom roku.

(3) Ako je privremena mjera određena na vrijeme koje je kraće od roka iz stava 1. ovog člana, predlagač osiguranja može predložiti da se trajanje privremene mjere produži.

(4) Na postupak ukidanja, produženja, zamjene ili određivanja dodatne privremene mjere odgovarajuće se primjenjuju odredbe člana 17. ovog zakona.

Član 21.

(1) Osiguranje privremenom mjerom može trajati najduže 60 dana nakon što sud dostavi predlagaču osiguranja obavijest o tome da je presuda iz čl. 6., 10. i 11. ovog zakona postala pravomoćna.

(2) Ako je presuda iz čl. 6., 10. i 11. ovog zakona pobijana žalbom, rok iz stava 1. ovog člana teče od dana kad je predlagaču osiguranja dostavljena odluka drugostepenog suda kojom je ona potvrđena.

Član 22.

(1) Za štetu koja je posljedica privremene mjere radi osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom odgovara Federacija Bosne i Hercegovine.

(2) Protivnik osiguranja može pokrenuti parnični postupak za naknadu štete pred nadležnim sudom u roku godinu dana računajući od pravomoćnosti presude kojom je optuženi

oslobođen ili je optužba odbijena, ili kojom je odbijen prijedlog za donošenje presude iz člana 6. ovog zakona. U slučaju iz stava 1. ovog člana protivnik osiguranja može pokrenuti parnični postupak u roku 30 dana od dana kad je odbijen zahtjev za medijaciju.

E. Zaštita prava treće osobe

Član 23.

- (1) Treća osoba ima pravo podnijeti prigovor do donošenja rješenja o izvršenju i tražiti da se privremena mjera ukine.
- (2) O prigovoru iz stava 1. ovog člana odlučuje sud koji je donio rješenje o osiguranju privremenom mjerom. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba u roku tri dana od dana njegovog dostavljanja. Žalba ne odgađa izvršenje osiguranja određenog po ovom zakonu. O žalbi odlučuje neposredno viši sud.
- (3) Ako treća osoba dokazuje svoje pravo javnom ispravom ili se postojanje tog prava može utvrditi na osnovu pravila o zakonskim pretpostavkama, žalba odgađa provođenje rješenja o osiguranju privremenom mjerom.

IV. IZVRŠENJE

Član 24.

- (1) Ako ovim zakonom nije drukčije propisano, izvršenje radi oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom određuje se i provodi na prijedlog Federalnog pravobranilaštva Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (2) Za donošenje rješenja o izvršenju na osnovu presude kojom se oduzima imovinska korist pribavljena krivičnim djelom i donošenjem drugih odluka u tom postupku, nadležan je općinski sud koji je mjesno nadležan u sjedištu suda koji je donio presudu iz čl. 6. i 10. ovog zakona.
- (3) Za provođenje izvršenja na osnovu rješenja iz stava 2. ovog člana nadležan je sud.
- (4) Sud provođenje izvršenja rješenja iz stava 2. ovog člana može u potpunosti ili djelomično povjeriti Agenciji.

V. UPRAVLJANJE ODUZETOM IMOVINOM

A. Organizacija i nadležnosti Agencije

Član 25.

- (1) U cilju obavljanja poslova i provođenja mjera predviđenih ovim zakonom osniva se Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom (u daljnjem tekstu: Agencija).
- (2) Sjedište Agencije je u Sarajevu, a može imati i posebne organizacione jedinice izvan svog sjedišta što se uređuje Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.
- (3) Sredstva potrebna za rad Agencije osiguravaju se u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine, a mogu se osigurati i iz drugih izvora u skladu sa Zakonom.
- (4) Državni i drugi organi, javne službe i organizacije obavezne su pružiti pomoć Agenciji u njenom radu.

Član 26.

- (1) Agencija je samostalna federalna upravna organizacija koja ima svojstvo pravnog lica.
- (2) Agencijom upravlja i rukovodi direktor kojeg nakon provedene konkursne procedure postavlja Vlada Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (3) Direktor ima status rukovodećeg državnog službenika.
- (4) Direktor Agencije bit će imenovan najkasnije u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine imenovat će vršioca dužnosti direktora, ako u ovom roku ne bude imenovan direktor.
- (5) Direktor ne smije biti član organa političke stranke. Direktor Agencije se bira na mandat od četiri godine a jedna osoba može biti imenovana najviše u dva mandata uzastopno.

Član 27.

Na radnopravni status osoba zaposlenih u Agenciji primjenjuju se odredbe Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o namještenicima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 28.

Direktor rukovodi Agencijom, zastupa i predstavlja Agenciju, te odgovara za zakonitost rada, pravilno i zakonito vođenje materijalno-finansijskog poslovanja Agencije.

Član 29.

Direktor je dužan svakih šest mjeseci podnijeti izvještaj o radu i finansijsko-materijalnom poslovanju Agencije Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, koja ga dostavlja Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine na usvajanje. Ako izvještaj ne bude usvojen, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine pokreće postupak za razrješenje direktora Agencije.

Član 30.

- (1) Agencija je nadležna za:
  - a) upravljanje privremeno oduzetom i oduzetom imovinom po odredbama ovog i drugih zakona,
  - b) provođenje analiza u području oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,
  - c) stručnu edukaciju iz područja finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,
  - d) obavljanje i drugih poslova propisanih ovim zakonom.
- (2) Agencija nema operativne nadležnosti za provođenje finansijskih istraga i oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Član 31.

- (1) Agencija u provođenju svojih nadležnosti obavlja sljedeće poslove:
  - a) skladišti, čuva, prodaje, vrši najam imovine oduzete na osnovu Zakona. Ako za to postoji opravdana potreba, ovu imovinu Agencija može povjeriti na čuvanje drugoj instituciji o čemu se zaključuje poseban ugovor;
  - b) vrši stručnu procjenu vrijednosti privremeno oduzete i oduzete imovine po odredbama ovog i drugih zakona;
  - c) vodi evidencije o imovini kojom raspolaže i upravlja, sudskim postupcima u kojima se odlučuje o takvoj imovini;
  - d) prikuplja od nadležnih institucija podatke, statističke izvještaje i druge informacije iz pravomoćno okončanih postupaka za oduzimanje imovinske koristi u skladu sa ovim zakonom, sa ciljem obrade i analize tih podataka i informacija, uočavanja trendova u

vršenju krivičnih djela iz kojih se pribavlja imovinska korist;

e) prikuplja informacije iz sudskih registara, porezne uprave, registra vrijednosnih papira i drugih javnih registara koji se tiču vlasništva nad imovinom;

f) vrši analize i procjene rizika sa ciljem identifikacije faktora i okolnosti koji pogoduju pribavljanju imovinske koristi iz vršenja krivičnih djela;

g) objavljuje redovne i godišnje izvještaje o stanju u oblasti oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, te ih dostavlja Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine;

h) obavještava Vladu Federacije Bosne i Hercegovine i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o rezultatima analiza u području provođenja zakona ili drugih propisa o finansijskim istragama i oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom;

i) inicira i daje preporuke za unapređenje pravnih propisa u oblasti provođenja finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom;

j) sačinjava prijedlog Strategije za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u Federaciji Bosne i Hercegovine i Akcioni plan za njeno izvršenje te ih upućuje Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine na usvajanje;

k) koordinira i prati provođenje Strategije za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u Federaciji Bosne i Hercegovine i Akcionog plana, te daje mišljenja i preporuke za njihovo efikasnije provođenje;

l) u saradnji sa drugim nadležnim institucijama učestvuje u obuci državnih i policijskih službenika i nosilaca pravosudnih funkcija u vezi sa finansijskim istragama i oduzimanjem imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

B. Upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom

Član 32.

- (1) Prodaja imovine kojom u smislu ovog zakona upravlja i raspolaže Agencija vrši se javnim nadmetanjem koje se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i u najmanje dva dnevna lista koja se distribuiraju na cijelom području Bosne i Hercegovine.
- (2) Imovina se prodaje po istoj ili višoj cijeni od procijenjene vrijednosti koju je odredila Agencija. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijet će poseban propis kojim će se propisati kriteriji za procjenu vrijednosti imovine.
- (3) U slučaju da imovina ne bude prodana nakon jednog javnog nadmetanja, prodaja se može izvršiti na drugom javnom nadmetanju, ali za cijenu koja ne može biti niža od 50% vrijednosti procijenjene imovine.
- (4) Ako se u toku godinu dana imovina ne proda, imovina može biti poklonjena instituciji koja se primarno finansira iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine ili u humanitarne svrhe, ili uništena.
- (5) Odluku o poklonu imovine i odluku o uništenju imovine iz stava 1. ovog člana donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na prijedlog direktora Agencije. Troškove uništenja imovine snosi Agencija.
- (6) Prodaja dionica i drugih vrijednosnih papira vrši se u skladu sa zakonima koji uređuju tržište vrijednosnih papira.
- (7) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će na prijedlog federalnog ministra pravde posebnim pravilnikom propisati postupak prodaje, najma, čuvanja i održavanja oduzete imovine.

Član 33.

(1) Agencija može, bez prethodne objave javnog nadmetanja, donijeti odluku o prodaji privremeno oduzetih pokretnih stvari:

- a) ako je njihovo čuvanje opasno, ili
- b) ako prijete neposredna opasnost od njihovog propadanja ili znatnog gubitka vrijednosti,
- c) čije vlasništvo se ne može pouzdano utvrditi.

(2) Direktor Agencije može donijeti odluku da privremeno oduzete stvari iznajmi ili preda u zakup u skladu sa njihovom namjenom.

(3) Na postupke prodaje, najma, čuvanja i održavanja oduzete imovine kojom Agencija upravlja u skladu sa ovim zakonom, zbog hitnosti postupka, ne primjenjuju se odredbe Zakona o javnim nabavkama.

(4) Agencija će o prodaji imovine iz stava 1. ovog člana obavijestiti sud koji je odredio mjere osiguranja te imovine.

Član 34.

(1) Novčana sredstva dobijena od prodaje imovine iz člana 33. stav 1. ovog zakona Agencija drži na posebnom računu do konačne odluke suda o njenom porijeklu. Ova novčana sredstva mogu se oročavati isključivo kod banaka u većinskom vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine. Prihod od kamate pripada Agenciji.

(2) Vlasniku privremeno oduzete imovine za koju je u skladu s ovim zakonom utvrđeno da ne potiče iz krivičnog djela, bez odgađanja se vraćaju novčana sredstva dobijena prodajom te imovine uz obračunatu kamatu po viđenju.

(3) Vlasnik koji smatra da isplatom sredstava iz prethodnog stava nije isplaćena adekvatna vrijednost imovine može podnijeti Agenciji zahtjev za naknadu štete prouzrokovane privremenim oduzimanjem imovine.

(4) Ako zahtjev za naknadu štete ne bude usvojen ili Agencija ne donese odluku o tom zahtjevu u roku tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, vlasnik te imovine može nadležnom sudu podnijeti tužbu za naknadu štete protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

(5) Ako je zahtjev djelomično usvojen, vlasnik može podnijeti tužbu u odnosu na preostali dio zahtjeva.

Član 35.

Privremeno ili trajno oduzeti predmeti od kulturne, historijske, umjetničke i naučne vrijednosti mogu se ustupiti na čuvanje ili korištenje specijaliziranim ustanovama koje se primarno finansiraju iz državnog, federalnog ili kantonalnog budžeta, o čemu odluku donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 36.

Prihodi dobijeni od prodaje privremeno ili trajno oduzete imovine pripadaju budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 37.

(1) Agencija će u svom radu ostvarivati neophodnu saradnju sa nadležnim organima u Bosni i Hercegovini u postupcima pružanja međunarodne pravne pomoći sa ciljem privremenog ili trajnog oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(2) Odluke nadležnih organa u Bosni i Hercegovini, donesene na osnovu Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, kojima se nalaže privremeno oduzimanje predmeta ili imovinske koristi i njihova predaja stranim pravosudnim organima po potrebi se dostavljaju Agenciji na izvršenje.

(3) Odredba iz stava 2. ovog člana se shodno primjenjuje i na odluke nadležnih organa u Bosni i

Hercegovini kojima se vrši priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka, ako te odluke sadrže mjeru oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38.

(1) Postupci u predmetima osiguranja oduzimanja i donošenja odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u kojima je do dana početka primjene ovog zakona donesena prvostepena odluka, nastavit će se prema odredbama propisa koje su bili na snazi u vrijeme pokretanja tih postupaka.

(2) Ako na dan početka primjene ovog zakona nije donesena odluka o osiguranju oduzimanja ili oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ili ako je prvostepena odluka iz stava 1. ovog člana ukinuta i predmet upućen prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje, primijenit će se odredbe ovog zakona.

Član 39.

Izvršenje pravomoćnih odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom donesenih na osnovu propisa koji su bili na snazi prije početka primjene ovog zakona, provodi se prema propisima koji su važili prije njegovog početka primjene.

Član 40.

(1) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će u roku 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona imenovati komisiju koja će provesti postupak izbora direktora Agencije.

(2) Direktor će u roku 30 dana od dana imenovanja donijeti pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, uz saglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akt iz člana 32. stav 7. ovog zakona.

Član 41.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a početak će se primjenjivati nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.